

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

לפני כבוד השופטת יעל ייטב

פקיד שומה באר שבע

המבקש

נגד

מחמד אל עלאיין

המשיב

החלטה

מבוא

- 1
- 2 1. לפני שתי בקשות: האחת, בקשה בהולה מטעם המשיב לשחרור רכב תפוס ולביטול
- 3 העיקול שהוטל על פי סעיף 194 **בפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]**, **התשכ"א-1961**
- 4 (להלן- "**הפקודה**"); השנייה, בקשת המבקש (להלן- "**פקיד השומה**") לעיון מחדש
- 5 בהחלטתי שבגדרה ניתן צו עיקול על רכבו של המשיב, כך שיינתן גם צו המורה על
- 6 תפיסת הרכב.
- 7 2. תחילתו של ההליך שלפני בבקשה דחופה שהגיש פקיד השומה ביום 9.10.18, במעמד
- 8 צד אחד, על פי סעיף 194 בפקודה. בבקשה התבקש בית המשפט להטיל צווים מכוח
- 9 סעיף 194 בפקודה, כפי שאפרט להלן. עוד באותו היום ניתנה החלטתי שבגדרו הוטל
- 10 צו עיקול על נכסים שונים של המשיב, במעמד צד אחד.
- 11 3. בעקבות מתן הצו הוגשה בקשתו של המשיב לביטול העיקול ולהחזרת רכב תפוס,
- 12 ולאחר הדיון שהתקיים בבקשה הוגשה בקשתו של פקיד השומה לעיון חוזר. שתי
- 13 בקשות אלו הן הבקשות שלפני.

העובדות

- 14
- 15
- 16 4. ביום 9.4.18 עוכב המשיב בעת שביקש לעבור במעבר מיתר לשטחי יהודה ושומרון.
- 17 בחיפוש שנערך ברכבו נמצא סכום כסף מזומן, בסך של **518,065 ₪**. סכום הכסף
- 18 והרכב כאחד נתפסו בידי משטרת ישראל. מאוחר יותר עוקל הרכב ונתפס על ידי מנהל
- 19 מס ערך מוסף, בגין חוב מע"מ (שאינו נוגע לבקשות שלפני).
- 20 5. המשיב נחקר תחילה בידי חוקרי השב"כ בחשד לביצוע עבירות בטחוניות, ואולם
- 21 לאחר שטען בחקירתו שעסק במכירת קוקאין, וכי הכסף שנתפס ברכבו מקורו בסחר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בסמים, התנהלה נגדו חקירה משטרתית בחשד לסחר בסמים. במהלך חקירתו במשטרה חזר בו המשיב מגרסתו הראשונה, וטען כי אינו עוסק בסחר בסמים. בין היתר טען כי מקור הכספים שנתפסו ברשותו במכירת ציוד בעסק שהיה בבעלותו לפני מספר שנים. ככל הידוע לא הוגש נגד המשיב כתב אישום, ובדיון האחרון שהתקיים בבקשתו של המשיב לשחרור התפוסים שנתפסו על פי פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח משולב], התשכ"ט-1969, בתיק 26898-08-18, הודיעה באת כוח המדינה כי למשטרת ישראל אין עוד עניין בכסף ובתפוסים.

6. בשנים 2016-2017 דיווח המשיב לפקיד השומה על הכנסות מהפעלת בית קפה. בשנת 2016 עמד מחזור עסקאותיו המדווחות על 241,915 ₪, בעוד שההכנסה שעליה דיווח לפקיד השומה הסתכמה לסך של 10,537 ₪. בשנת 2017 עמד מחזור עסקאותיו המדווחות של המשיב על 193,537 ₪, ובדוח לפקיד השומה דיווח המשיב על הפסד מעסק בסך 91,067 ₪.

7. על יסוד הגרסאות שהעלה המשיב בחקירותיו במשטרה קבע פקיד השומה את הכנסותיו של המשיב בשומה לשנים 2016-2017, בהתאם לסעיפים 145(א)(2)(ב) ו-194(א)(2) לפקודה. למשיב נקבעה גם שומה חלופית, אשר אינה נסמכת על הכנסותיו מסחר בסמים, אלא על הפרשי הון בלתי מוסברים. חוב המס של המשיב לשנים 2016-2017 מסתכם על פי השומה שהוצאה לו לסך של 665,538 ₪, ואילו על פי השומה החלופית מסתכם חוב המס לסכום של 462,723 ₪.

8. משלא שולם המס על פי השומה, ולא ניתנה ערובה להבטחת תשלום המס להנחת דעתו של פקיד השומה, פנה פקיד השומה לבית משפט בבקשה לפי סעיף 194.

הבקשה למתן צווים

9. בבקשה דחופה שהוגשה ביום 9.10.18, במעמד צד אחד, על פי סעיף 194 בפקודה, התבקש בית המשפט (ברישתה של הבקשה) להורות באופן דחוף "על עיקול ותפיסה של כספי המשיב המוחזקים ע"י משטרת ישראל, וכן על רכבו של המשיב המוחזר [השיבוש במקור, י.י.] בידי רשות המסים (מס ערך מוסף), וזאת עד להבטחת תשלום חוב מס... בגין השנים 2016-2017, בסך 665,538 ₪...".

10. בפירוט הצו המבוקש התבקש בית המשפט "להורות על עיקול של כספי המשיב בסך 518,065 ₪ המוחזקים בידי משטרת ישראל- ימ"ר נגב". ו"להורות על עיקול רכב סקודה סופרב בבעלות המשיב מ.ר. 6285038 המעוקל ותפוס בידי מע"מ באר שבע

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 ולחילופין להורות על עיקול יתרת המכירה שתיוותר לאחר מכירת הרכב וסילוק החוב
2 למע"מ (חוב אשר אינו עולה כדי שוויו של הרכב).
3 11. בבקשה בואר כי השומה שנערכה למשיב, בגין רווחים מסחר בסמים, התבססה על
4 טענותיו של המשיב בחקירה בדבר רווחים שהפיק מסחר בסמים, רווחים שעליהם לא
5 דיווח לפקיד השומה, הגם שאין להוציא מכלל אפשרות כי המשיב הפיק רווחים
6 גבוהים בהרבה. עוד בואר בבקשה כי הוצאה למשיב שומה חלופית, אשר אינה נסמכת
7 על הכנסותיו של המשיב מסחר בסמים, אלא על הפרשי הון בלתי מוסברים.
8 12. בבקשה הראשונה צוין כי ביום 7.10.18 הוצאה למשיב הודעת דרישה להפקדת ערובה
9 להנחת דעתו של פקיד השומה, מכוח סמכותו לפי סעיף 194(א)(2) לפקודה. לאחר
10 שהמשיב לא שילם את המס ולא הפקיד ערובה, הוגשה הבקשה הראשונה. פקיד
11 השומה נימק את בקשתו לקבלת הצווים המבוקשים בחשד הכבד שחוב המס לא
12 ייגבה, שכן מדובר בהכנסות בלתי מדווחות מסחר בסמים, וכן מהטעם שמדובר בכסף
13 מזומן שניתן להעלימו בקלות.
14

ההחלטה

15
16 13. עוד ביום 9.10.18, יום הגשת הבקשה, ניתנה החלטתי, שבגדרה פורט כי הבקשה היא
17 "להורות על עקול ותפיסה של כספי המשיב המוחזקים ע"י משטרת ישראל, ועל
18 עיקול רכבו של המשיב המוחזק בידי רשות המסים...".
19 14. עוד נקבע בהחלטתי כי "לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה, מצאתי כי השומה
20 נתמכת בראיות מהימנות לכאורה לביסוסה. כמו כן, מצאתי כי קיים לכאורה חשש
21 שהמס לא ייגבה, ולפיכך אני נעתרת לבקשה ומורה על מתן צו עיקול כמבוקש".
22

בקשת המשיב

23
24 15. ביום 20.11.18 הגיש המשיב בקשה שכותרתה "בקשה בהולה לשחרור רכב תפוס
25 ולביטול עיקול". בבקשה פורט כי לאחר שהמשיב הגיש השגה על השומה שהוצאה,
26 הסתכמה יתרת חובו לפקיד השומה ל- 500 ₪ בלבד, ולאחר שפרע את חובותיו לפקיד
27 השומה ולמנהל מס ערך מוסף כאחד, לא נותרו לו עוד חובות ברי אכיפה ברשות
28 המסים.
29 16. בבקשתו של המשיב פורטו הליכים משפטיים רלוונטיים שבהם נקט, כגון המרצת
30 פתיחה שהגיש ביום 18.11.18 נגד מנהל מס ערך מוסף, ובקשה לסעד זמני, שבה ביקש

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 מבית המשפט למנוע ממנהל מע"מ למכור את רכבו. במסגרת ההליך, אשר נדון ב-
- 2 41012-11-18, הגיע המשיב להסדר עם מנהל מע"מ לפירעון חובותיו, ומנהל מע"מ
- 3 הסכים להחזרת הרכב התפוס בכפוף לביטול הצווים שניתנו בהחלטתי לפי סעיף 194
- 4 בפקודה.
- 5 17. עוד פורט בבקשתו של המשיב כי ביום 17.10.18 קבע בית משפט השלום בבאר שבע,
- 6 בתיק 26898-08-18, שמטרת ישראל אינה רשאית להחזיק עוד בכספי המשיב
- 7 כתפוסים.
- 8 18. משכך התבקש בית המשפט, בסעיף 8 בבקשת המשיב, לבטל את הצווים שניתנו על פי
- 9 סעיף 194 בפקודה. בסעיף 9 בבקשת המשיב נכתב כי ככל שפקיד השומה מסכים
- 10 לשחרור הרכב והכספים המוחזקים בידי משטרת ישראל, יסכים המשיב לרישום
- 11 עיקול על הרכב, ובלבד שהרכב ישוחרר בפועל לידי.
- 12 19. בתגובתו מיום 21.11.18 התנגד פקיד השומה לבקשת המשיב. בהתנגדותו הבהיר פקיד
- 13 השומה כי החוב נושא השומה מעולם לא נפרע, והטעמים שבשלם ניתנו הצווים
- 14 עומדים בעינם. הודגש כי נוכח הגשת ההשגה על השומה, אין החוב בר גביה, ועל כן
- 15 הדרך היחידה להבטחת תשלום המס, אם וככל שיהפוך למס סופי, היא באמצעות
- 16 הצווים שניתנו מכוח סעיף 194 בפקודה. פקיד השומה הוסיף כי חרף התנגדותו
- 17 לשחרור הרכב, הוא מוכן להגיע להסכמה עם המשיב בדבר שחרור הרכב, בכפוף
- 18 להפקדת סכום כסף משמעותי כנגד שחרורו, עד תום הליכי בירור ההשגה.
- 19 20. בדיון שהתקיים לפני בבקשת המשיב, ביום 3.12.18, ולאחר שב"כ פקיד השומה טען
- 20 כי לבקשת המשיב לא צורף תצהיר, ועל כן לא קיימת בפני בית המשפט גרסה כלשהי
- 21 של המשיב, צמצם המשיב את בקשתו ועתר לשחרור הרכב בלבד, תוך שהוא שומר על
- 22 זכותו להגיש בקשה בעתיד לגבי סכומי הכסף התפוסים. בין היתר טען שיש בסכום
- 23 הכסף המעוקל על ידי פקיד השומה כדי להבטיח את גביית השומה (ראו למשל עמ' 8
- 24 לפרוטוקול הדיון, שורה 6).
- 25 21. במהלך הדיון טען המשיב לראשונה כי בהחלטה על מתן צווים לפי סעיף 194 בפקודה
- 26 לא ניתן צו לתפיסת הרכב, ועל כן המשך תפיסתו בידי רשות המסים באמצעות מע"מ
- 27 אינה כדוין. כן טען כי סעיף 194 בפקודה הוא סעיף דרקוני, המקנה לפקיד השומה
- 28 סמכויות דרסטיות לגבות את סכומי המס עוד לפני שהשומה הפכה לסופית, ולפני
- 29 שניתנה לנישום אפשרות להעלות את טענותיו בפני הערכאות הרלוונטיות. עוד טען כי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

השומה אינה סבירה, וסכומה נקבע באופן שרירותי, כך שסכום המס יהיה שווה לסכום המזומן שנתפס בתוספת שווי הרכב.
22. נוכח טענתו החדשה של המשיב לכך שתפיסת הרכב בלתי חוקית, ביקש פקיד השומה ארכה בת מספר ימים להגשת תגובה לטענה זו, וארכה זו ניתנה לו לבקשתו.

בקשת פקיד השומה לעיון חוזר

23. ביום 13.12.18 הוגשה בקשתו של פקיד השומה לעיון חוזר בהחלטתי (להלן- "הבקשה לעיון חוזר"). בבקשה התבקש בית המשפט להורות על תפיסת רכבו של המשיב, נוסף על עיקולו. בבקשה נטען כי מהחלטת בית המשפט שבגדרה הוטל צו עיקול על פי סעיף 194 בפקודה עולה כי נשמט מעיני בית המשפט כי הבקשה הייתה להורות לא רק על "עיקול", אלא גם על "תפיסה", הן של סכום הכסף, הן של הרכב.

24. בית המשפט הופנה לתיקון 200 לפקודת מס הכנסה משנת 2014, אשר הסמיך את בית המשפט במפורש להורות גם על תפיסת הרכוש, במקרים שבהם אין די בעיקול כדי להבטיח את גביית המס.

25. נטען בבקשה לעיון חוזר כי בנסיבות המיוחדות שלפנינו, נוכח התנהלות המשיב, אין די בעיקול ברישום. כן הועלה החשש שמא החזרת הרכב לידי המשיב תסכל את גביית המס, בשל החשש לשימוש ברכב על ידי מי שאינו רשום כבעליו, או העברת הרכב לאדם אחר מבלי להעביר את רישום הבעלות, כפי שנעשה במגזרים מסוימים.

26. מעבר לדרוש הוסיף פקיד השומה בבקשה לעיון חוזר, כי משמעות עיקולו של הרכב בידי צד ג', בעודו תפוס בידי אותו צד ג', מחייבת את התוצאה שלפיה ימשיך הרכב להיות מוחזק בידי צד ג' מכוח העיקול, עד סיום בירור ההליך השומתי. המבקש חזר והציע כי המשיב יפקיד בידיו סכום כסף משמעותי כנגד שחרור הרכב, כדי להבטיח את גביית המס.

27. המשיב התנגד לבקשה לעיון חוזר, וטען כי שתיקתו של פקיד השומה במשך חודשיים לאחר מתן החלטת בית המשפט מלמדת על כך שהמבקש היה שלם עם ההחלטה, וכי בית המשפט נתן צו שאותו ראה לנכון ליתן, נוכח הנסיבות שבפניו. המשיב קבל על שיוכו של המשיב בטיעונו של פקיד השומה ל"מגזרי אוכלוסייה מסוימים", ולאמירה שלפיה "יושב בית המשפט בתוך עמו", ועל כן יבין במה הדברים אמורים. בית המשפט התבקש להורות על שחרור הרכב מבלי להורות על הפקדה נוספת, מעבר לסכום המעוקל על ידי פקיד השומה.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

המסגרת החוקית

28. סעיף 194 בפקודה, שכותרתו היא "גביית מס במקרים מיוחדים", קובע כדלקמן-

"(א) היתה לפקיד השומה סיבה לחשוש, כי המס על הכנסה פלונית לא ייגבה

משום שיש בדעתו של אדם פלוני לצאת מישראל, או מחמת סיבה אחרת,

רשאי הוא –

(1) אם כבר נשום אותו אדם לענין אותה הכנסה או שהוא חייב לגביה

בתשלום מקדמות - לדרוש בהודעה בכתב, שהאדם יתן מיד ערובה, כדי

הנחת דעתו של פקיד השומה, לתשלום המס שנשום, או המקדמות שהוא

חייב בהן ;

(2) אם עדיין לא נשום האדם כאמור - לשום אותו לפי סכום ההכנסה

שעליה נמסר הדו"ח, ואם לא מסר אותו אדם דו"ח או שמסר ואינו מניח את

דעתו של פקיד השומה - לפי סכום סביר בעיני פקיד השומה ;

(3) ...

(ב) שומה שנערכה לפי סעיף קטן (א)(2) ימסור פקיד השומה הודעה עליה וכל מס

שנשום לפי אותה שומה ישולם מיד עם מסירת ההודעה.

(ג) לא שילם הנישום את המס או לא נתן את הערובה לפי סעיף קטן (א)(1),

רשאי בית המשפט המוסמך על פי בקשת פקיד השומה, לתת צו, אף שלא

בפני הנישום –

(1) על עיכוב יציאתו מהארץ ;

(2) על עיקול רכושו ואם נוכח כי יש חשש סביר שהמס לא ייגבה וכי אין

די בעיקול כדי להבטיח את גבייתו – על תפיסת רכושו".

29. סעיף 194 בפקודה קובע חריג לכלל הקבוע בסעיפים 183 ו- 184 לפקודה, שלפיו לא

ישולם המס השנוי במחלוקת לפקיד השומה, אלא יוותר בידי הנישום, עד תום בירור

המחלוקת השומתית. הסעיף מאפשר לפקיד השומה, "במקרים מיוחדים", כפי שנקבע

בכותרתו, לדרוש את תשלום המס, או ערובה להבטחת תשלומו, גם במקרים שבהם

שנוי המס במחלוקת, עוד בטרם הפכה השומה לסופית, ועוד בטרם התבררו טענות

הנישום בפני פקיד השומה או בערכאות המשפטיות. ככל שהמס לא שולם, וככל שלא

ניתנה הערבות להבטחת תשלומו, רשאי פקיד השומה לפנות לבית המשפט בבקשה

למתן צווי עיקול או צווי תפיסה, לפי העניין.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

30. ההלכה הפסוקה הכירה בחריגותיו של ההליך הקבוע בסעיף 194 בפקודה, וקבעה כי השימוש בו לא ייעשה כדבר שבשגרה, אלא במקרים חריגים המצדיקים שינוי מהכלל. צווים על פי הסעיף יינתנו במתינות, איפוק, וזהירות (ראו למשל ע"א 416/87 **חכמי נ' פקיד השומה למפעלים גדולים** (מיום 3.9.87)(להלן- "**פרשת חכמי**"); רע"א 3994/13 **אבו לטיף נ' פקיד שומה יחידה ארצית** (מיום 23.10.13) (להלן- "**פרשת אבו לטיף**")). כפי שציין כב' השופט ה' קירש בע"מ 989-04-14 **פקיד שומה יחידה ארצית לשומה נ' עלי מרעי** (מיום 8.7.14)(להלן- "**פרשת מרעי**"), החרג הקבוע בסעיף 194 בפקודה, המאפשר הקדמת נקיטת אמצעי גביה לשם הבטחת חוב מס השנוי במחלוקת, "מוצדק רק כאשר החשש לגבייה הוא מובהק וממשי והשומה על פניה סבירה ומבוססת. כאמור, המסר העולה מהלכות בית המשפט העליון בנדון הוא מסר של צמצום ואיפוק בהפעלת הסמכות. וכפי שנוסח אך לאחרונה על ידי בית המשפט העליון (בהקשר אחר לחלוטין), "חריגים, כידוע, תחום התפרשותם נוטה לצמצום" (בג"צ 8533/13 **פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול ואחרים** (מיום 29.6.2014)).
31. אף שבעבר נשמעו בהלכה הפסוקה אמירות שלפיהן הסמכות המסורה לבית המשפט בסעיף 194 בפקודה היא סמכות דרקונית, ובאי כוח המשיב חזרו וציטטו פסיקה ברוח זו, התפיסה הרווחת בהלכה הפסוקה כיום היא כי לא מדובר בסמכות דרקונית, וכי עיקולים על פי סעיף 194 לפקודה דומים במהותם לסעד של עיקול זמני הקבוע **בתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984**, (להלן- "**תקנות סדר הדין האזרחי**"), המקובל ונהוג במשפט האזרחי. כך למשל ציין כב' השופט נ' סולברג בפרשת אבו לטיף, תוך שהוא מאמץ את קביעת כב' השופט י' אטדגי, כי -
- "תכליתו של ההסדר הקבוע בסעיף 194 לפקודת מס הכנסה הוא לאפשר לפקיד מס ההכנסה להבטיח את גביית המס באמצעים שונים. כפי שציין בית המשפט המחוזי, נגד סעיף זה הועלתה ביקורת בפסיקה, תוך ציון העובדה כי הוא כולל אמצעים דרסטיים בשל הפגיעה בקניינו של הנישום... בית המשפט המחוזי עמד על רכיביו השונים של הסעיף וציין כי הסעד המבוקש בענין דנן אינו סעד שעניינו בגביית סכום המס בטרם התגונן הנישום, אלא עניינו בייזום פעולה שתמנע מהנישום התחמקות מתשלום המס. בכך דומה הסעד המבוקש לבקשה להטלת סעדים זמניים בתביעה אזרחית, שאינה ענין דרסטי, ושכאמור, אין זו דרכה של ערכאת הערעור להתערב בשיקול הדעת של הערכאה הדיונית לגביה".

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

32. צו העיקול לפי סעיף 194 בפקודה דומה במהותו לסעד של עיקול זמני, אשר נועד להבטיח את האפשרות ליישום פסק הדין, בנסיבות שבהן תתקבל התביעה, ואמות המידה להטלת עיקול על פי סעיף 194 בפקודה דומות בעיקרן לאמות המידה להטלת עיקול זמני, (ראו רע"א 1367/17 **בלולו נ' היחידה הארצית לשומה** (מיום 18.7.17) (להלן – "**פרשת בלולו**"), אמות מידה שהן בעיקר קיומן של ראיות לכאורה לעילת תביעה, מאזן הנוחות הנוטה לטובת מבקש הסעד, וקיומו של חשש סביר שאי מתן הצו יכביד על ביצוע פסק הדין (לעיתים נזכרים גם תוס הלב ומתן הסעד צודק וראוי כאמות מידה – ראו רע"א 7076/17 **פלוני נ' פלוני** (מיום 22.10.17); ת"א 1914-10-17 **Bay Ventures Ltd נ' מדינת ישראל** (רשות המסים) (מיום 18.3.18)).

33. כפי שבואר בהלכה הפסוקה, הסעד הזמני על פי סעיף 194 בפקודה יינתן בהתקיים שני תנאים: האחד, קיומה של **שומה סבירה**, ובלשון בית המשפט העליון בפרשת חכמי, אל לשומה להיות **שרירותית**, ועליה לעמוד בביקורת בית המשפט. עוד נקבע בהלכה הפסוקה כי בדיקת השומה בשלב זה, הינה בדיקה הבוחנת את סבירותה הלכאורית של השומה, והיא אינה בדיקה מדוקדקת של רכיבי השומה, בדיקה העתידה להיערך בהליכי השומה והערעור הרגילים (ראו עמ"ה (ת"א 39151-01-13 **פקיד שומה יחידה ארצית לשומה נ' עלא אבו-לטיף** (מיום 13.5.13)), אשר אושר בפסיקת ביהמ"ש העליון בעניין אבו לטיף; ע"מ 25990-03-13 **פקיד שומה ת"א 5 נ' מ"י** (מיום 30.9.13); **פרשת מרעי**; ת"א 61669-06-16 **פקיד שומה היחידה הארצית לשומה נ' אלון טרקזדה** (מיום 23.3.16); ע"מ 50109-08-16 **פקיד שומה- היחידה הארצית לשומה נ' שמעון בלולו ואח'** (מיום 11.12.16)).

34. התנאי השני לנקיטת הליכים מכוח סעיף 194 לפקודה הוא קיומו של **חשש סביר שהמס לא ייגבה**, "**משום שיש בדעתו של אדם פלוני לצאת מישראל, או מחמת סיבה אחרת**". בהלכה הפסוקה בואר כי החשש שהמס לא יגבה, אשר יצדיק נקיטת הליכים מכוח הסעיף צריך שיהיה **חשש ממשי**. חשש כאמור יכול להילמד מהתנהגות קודמת של הנישום – באופן כללי ובפרט כלפי שלטונות המס – והן מטיב נכסי הנישום, נזילותם ושווים ביחס לחבות המס הנתענת (ראו לעניין זה **פרשת מרעי**).

35. אשר לצווי תפיסה, בשנת 2014 תוקן סעיף 194 לפקודה (במסגרת תיקון 200), ובית המשפט הוסמך להורות על תפיסת הרכוש, וזאת "**אם נוכח כי יש חשש סביר שהמס לא ייגבה וכי אין די בעיקול כדי להבטיח את גבייתו**". מלשונו של הסעיף ניתן ללמוד כי מתן צו תפיסה לא יעשה באופן אוטומטי, במקביל להטלת צו עיקול, אלא רק

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בנסיבות שבהן קיים חשש שאין די בעיקול, ועל כן ככל שניתן להסתפק בעיקול לשם הבטחת תשלום המס, אין מקום להורות על תפיסת הרכוש.

36. הצדדים לא הרחיבו בטיעוניהם להבחנה בין צו עיקול לצו תפיסה, ולנפקותו של כל צו, למעט טענתו של פקיד השומה על כך שצד ג' שבידיו עוקל הנכס, אינו רשאי להשיבו לחייב, גם אם אינו רוצה עוד להחזיק בו.

37. ואכן, כפי שנפסק, צו העיקול יוצר מחסום דיוני המונע העברתו של הנכס לאחר, ומאפשר לנושה להיפרע מאותו נכס בבוא היום. כב' השופטת ד' ברק ארז התייחסה לאחרונה לטיבו ולתכונותיו של העיקול ברע"א 7342/18 א. דורי בניה בע"מ נ' מיכאל בר לבב ואח' (מיום 3.12.18) כדלקמן-

"עיקול" הוא פעולה משפטית המופנית כנגד בעליו של נכס או נגד המחזיק בו המיועדת להגביל את סחירות הנכס ואת יכולת השימוש בו על מנת שהתובע או הזוכה יוכל להיפרע מחוב המגיע לו (ראו: ע"א 533/87 ארגון מושבי הפועל המזרחי בע"מ נ' ולד, פ"ד מג (2) 864, 872 (1989)). העיקול הוא כלי דיוני בלבד, ועל כן אינו מקנה למעקל זכויות מהותיות בנכס שעוקל, אלא רק מקים מעין מחסום משפטי המונע מבעל הנכס או מן המחזיק בו לעשות בנכס לאחר הטלת העיקול פעולה כלשהי אשר תסכל את האפשרות להיפרע ממנו את החוב (ראו: ע"א 6574/99 מדינת ישראל, משרד השיכון נ' עו"ד קרייתי, מפרק חברת ביתרומעץ, פ"ד נח (3) 313, 320 (2004); ע"א 1167/01 עיריית ראשון לציון ה' בנק הפועלים בע"מ, פ"ד ס (3) 553, 563 (2005)).

38. כב' השופטת א' חיות (כתוארה אז) התייחסה למהותו של העיקול בע"א 1167/01 עיריית ראשון לציון נ' בנק הפועלים בע"מ (פ"ד ס(3) 553 (2006)), וציינה (בעמ' 564):

"המחוקק הישראלי לא הגדיר את המונח "עיקול" בדברי החקיקה שבהם הוא מופיע. הפסיקה פירשה "עיקול" כפעולה משפטית המהווה "שימת יד" על נכסי החייב, אשר מכוחה מתאפשר לנושה להיפרע מנכסים אלה את החוב המגיע לו. עוד נקבע בפסיקה כי העיקול הוא כלי דיוני בלבד ועל כן אין הוא מקנה למעקל זכויות מהותיות בנכס שעוקל, אך הוא מקים מעין מחסום משפטי המונע מבעל הנכס או מן המחזיק בו

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

לעשות כנכס לאחר הטלת העיקול פעולה כלשהי אשר תסכל את
האפשרות להיפרע ממנו את החוב". ... עיקול נכסים וזכויות משמש בידי
נושים אמצעי חשוב להבטחת פירעונם של חייבים שונים, ובהם חייבים
בין פרטים הנובעים מקשרי מסחר, קשרי אישות או מחבות נזיקית וכן
חייבים שבין האזרח לרשות. הדין הישראלי מאפשר לנושה לעקל נכס של
חייב אף בטרם הוכרע הסכסוך ביניהם ובטרם נקבע דבר קיומו של החוב
ושיעורו כחוב פסוק, באמצעות עיקול על נכסי הנתבע שניתן להטילו כסעד
זמני במסגרת תובענה התלויה ועומדת (ראו פרק כ"ח של תקנות סדר הדין
האזרחי). עם זאת עיקול המוטל מכוח תקנות סדר הדין האזרחי, כמו
סעדים זמניים אחרים הקבועים באותן תקנות, נועד בעיקרו למנוע שינוי
במצבו המשפטי של הנכס המעוקל עד להכרעה בתובענה, ולהבטיח את
ביצועו היעיל של פסק הדין לכשיינתן..."

39. להשלמת התמונה אציין כי משהוטל עיקול, אין המחזיק רשאי לעשות במעוקל
שינויים שאינם מתיישבים עם מהותו של העיקול. העיקול מהווה מחסום משפטי
שמטרתו למנוע מבעל הזכויות או מהמחזיק מלסכל את פירעון החוב לנושה (ראו א'
גורן, סוגיות בסדר דין אזרחי, מהדורה 12, עמ' 913).

40. לסיכום נקודה זו, מטרת צו העיקול היא להגן על הנושה מפני חייב שאינו מתכוון
לשלם את חובותיו, או המבקש להבריא את נכסיו. כפועל יוצא מחזיק שהנכס עוקל
בידו אינו רשאי להחזירו לחייב.

41. אשר לתפיסת נכסים, נוכח ההשוואה בין הצווים מכוח סעיף 194 בפקודה לבין צווים
זמניים מכוח תקנות סדר הדין האזרחי, אציין בקצרה כי סעד התפיסה נתפס כסעד
קיצוני, במיוחד בשעה שמדובר בסעד זמני. הסמכות למתן סעד זמני לתפיסת נכסים,
הקבועה בתקנה 387א בתקנות סדר הדין האזרחי, מוגבלת לתפיסת נכסים המהווים
ראיות או דרושים לשם בירור התביעה (ראו למשל רע"א 11356/05 דף רץ שירותי
הדפסה בע"מ ואח' נ' לב אמון יזמים בע"מ ואח' (מיום 10.4.07) (להלן - "פרשת דף
רץ"); רע"א 27/14 חברת יצחק י. גליק בע"מ נ' ברוך ברוכמן ואח' (מיום 4.2.14). אשר
למינוי כונס נכסים לשם תפיסת הנכסים, כאמור בתקנה 387ב בתקנות סדר הדין
האזרחי, מדובר בסעד חמור וקיצוני, שיינתן במקרים חריגים בלבד (פרשת דף רץ;
רע"א 7396/16 גרין נט מחזור וטיפול בפסולת בע"מ נ' עיריית ירושלים (מיום
22.11.16)).

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

מן הכלל אל הפרט

42. לשם יישום אמות המידה שנקבעו בפסיקה לענייננו, יש לבחון בראש ובראשונה את סבירות השומה. עיון בשומה שנקבעה למשיב מלמד כי לא מדובר בענייננו בשומה שרירותית ובלתי סבירה, אלא בשומה המבוססת על הנתונים האישיים של המשיב, ככל שהם ידועים.

43. השומה הוצאה כזכור לאחר שברכבו של המשיב נמצא סכום כסף בלתי שגרתי, בסך של 518,065 ₪. במזומן, שעמו ביקש המשיב לעבור לרשות הפלסטינית במחסום מיתר. באי כוחו של המשיב טענו במהלך הדיון שהתקיים לפני כי הודאתו של המשיב ניתנה בשל לחץ שהופעל עליו בחקירתו, וכי במהלך חקירתו חזר בו המשיב מהודאתו הראשונית במשטרה בדבר עיסוקו בסחר בסמים ובדבר היקף הכנסותיו. יחד עם זאת, המשיב לא נתן כל הסבר לסכום הכסף המזומן המשמעותי שנמצא ברכבו. המשיב לא צירף תצהיר כתמיכה לבקשתו, ובפני בית המשפט לא עומדת גרסה באשר לסכומי הכסף ולמקורם. זאת ועוד. המשיב הגיש אמנם השגה על השומה שנקבעה, ואולם הוא לא תמך את טענותיו הכלליות נגד השומה בתצהיר או במסמכים אובייקטיביים. יש בכל אלו כדי לתמוך בשומה ובסבירותה.

44. מעבר לדרוש אציין כי בחינת השומה שנערכה למשיב מעלה כי לכאורה מדובר בשומה סבירה, המבוססת על הודאתו של המשיב במשטרה ועל גרסתו הראשונית באשר למקור סכומי הכסף שנתפסו ברכבו. פקיד השומה אימץ את גרסתו של המשיב שלפיה רכש כל מנת סם ב- 250 ₪, ומכר אותה ב- 400 ₪, היינו על פי גרסתו הרווח שהפיק היה בשיעור של 37.5%. פקיד השומה הסתמך על טענתו של המשיב בחקירתו שלפיה הוא ביצע 10 עסקאות לרכישת סמים, בכל אחת מהן שילם סכומי כסף הנעים בין 200,000 ₪, ל- 500,000 ₪, וחישב את הכנסתו בהנחה של רכישה בגובה ממוצע של הסכומים (350,000 ₪). את הסכום האמור הכפיל ב- 10 עסקאות, שאותן תיאר המשיב בחקירתו, ובשיעור הרווח שחושב. על סמך נתונים אלו קבע פקיד השומה כי הכנסתו של המשיב מסחר בסמים הייתה בסך של 1,312,500 ₪, ואותה ייחס לשנים 2016 ו- 2017 באופן שווה. בהתאם לשיעורי המס הקבועים בסעיף 191ב' לפקודה, סך המס לתשלום בגין ההכנסות באותן שנים הוא 665,538 ₪.

45. פקיד השומה לא הסתפק בכך, ולשם הזהירות ערך גם שומה חלופית, שבה התייחס לסכום הכסף שנתפס בידי המשיב כהכנסה בידו, והוסיפה להכנסות המדווחות באותן

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

שנים. כמו כן הוסיף להכנסת המשיב את עלות רכישת שני רכבים יוקרתיים שרכש המשיב באותן שנים, בסכומים שלא ניתן להם הסבר, וכן הוצאות מחייה, ומצא הפרשי הון בלתי מוסברים בסך של 1,007,749 ₪, אשר יוחסו לאותן שנים. המס על פי השומה החלופית מסתכם ל- 462,723 ₪.

46. מדובר כאמור לכאורה בשומה מבוססת וסבירה, הנסמכת על גרסתו של המשיב ועל נתוניו האישיים, והמשיב לא העלה בפני כל טענה לשם הפרכתה, עובדה התומכת כאמור בסבירותה.

47. אשר לקיומו של חשש ממשי לכך שהמס לא ייגבה ככל שלא יוטל העיקול, (ולחכבדה הממשית בגביית המס), אלו נלמדים בראש ובראשונה מנסיבות תפיסת סכום הכסף הנכבד, במזומן, מוסתר ברכבו של המשיב שעשה את דרכו לשטחי יהודה ושומרון, אזור שבו יקשה על פקיד השומה לאתרו. החשש הממשי נלמד גם מכך שמדובר לכאורה בהכנסות בלתי מדווחות בהיקף עצום, מההסבר הראשוני שלפיו הופקו סכומי הכסף מפעילות בלתי חוקית של סחר בסמים, מהתמורה שחלה בגרסתו של המשיב, ומהעדר כל גרסה הנתמכת בתצהיר בבקשתו של המשיב שלפני באשר למקור הכספים. אין להוציא מכלל אפשרות כי תכלית ההימנעות מהגשת תצהיר היא להימנע מחקירה נגדית, ויש בכך כדי לתמוך בקיומו של חשש ממשי לכך שהמס לא ייגבה (ראו למשל 27098-07-13 פקיד שומה יחידה ארצית לשומה נ' צ'ונה ואח' (מיום 29.12.13)).

48. סבירותה של השומה, והחשש הממשי שלא ניתן יהיה לגבות את המס ככל שהשומה תהפוך לסופית, מצדיקים אפוא מתן צווי עיקול על פי סעיף 194 לפקודה, ובוודאי שאין לבטלם בשלב זה שעה שהמשיב עצמו במהלך הדיון צמצם את טענותיו לעניין הרכב, אף טען שסכום הכסף שנתפס משמש כערובה לגביית המס.

הרכב

49. המחלוקת המרכזית בין הצדדים היא באשר לרכבו של המשיב, המעוקל לטובת פקיד השומה מכוח סעיף 194 לפקודה ומוחזק בידי מע"מ. כזכור עתר המשיב לשחרורו של הרכב, בעוד שפקיד השומה עתר לצו תפיסה.

50. אין בין הצדדים מחלוקת על כי בהחלטתי מיום 9.10.18, לא ניתן צו תפיסה לרכב. לטענת פקיד השומה מדובר בהשמטה מקרית מצד בית המשפט, ועל כן הוגשה הבקשה לעיון חוזר. המשיב טען מנגד כי בית המשפט נתן את החלטתו על יסוד כלל הנתונים והשיקולים, ומשלא ניתן צו תפיסה, תפיסת הרכב בידי מע"מ הוא בלתי חוקי ובטל.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

51. עיון בנוסחה של הבקשה שהגיש פקיד השומה למתן צווים על פי סעיף 194 בפקודה מעלה כי בקשה לתפיסת הרכב כלל לא הוגשה. כפי שציטטתי קודם לכן, ברישה של הבקשה נעשתה הבחנה בין סכום הכסף, שלגביו התבקש "עיקול ותפיסה של כספי המשיב המוחזקים ע"י משטרת ישראל", לבין הרכב, שלגביו התבקש "וכן על רכבו של המשיב המוחזר בידי רשות המסים (מס ערך מוסף)". לא זו בלבד שלא נכתב "עיקול ותפיסה", מילת היחס שבה נעשה שימוש הייתה "על" ולא "של", שהיא המילה המתאימה לתפיסה, כפי שנכתב לגבי סכום הכסף. לא זו אף זו. גם בתיאור הצווים המבוקשים בפסקה השנייה בבקשה התבקש בית המשפט, הן לגבי סכום הכסף, הן לגבי הרכב, להורות על עיקול בלבד, מבלי לציין כי מבוקש אף צו תפיסה. לא למותר לציין כי לא בואר בבקשה הצורך במתן צווי תפיסה דווקא, ולא פורש מדוע אין די בעיקול.
52. כיון שלא היה ברור מהבקשה כי מתבקש 'צו תפיסה', נכתב במפורש בהחלטתי כי הבקשה הינה לעיקול הרכב, ולא לתפיסתו.
53. ראוי להדגיש לעניין זה כי צו התפיסה הינו צו דרסטי, אשר גם על פי לשונו של סעיף 194 אינו ניתן באופן אוטומטי, אלא רק בכפוף לכך שלא ניתן להסתפק בעיקול. בית המשפט ישקול אפוא את מתן צו התפיסה רק בכפוף לבקשה מפורשת, אשר תבאר מדוע לא ניתן להסתפק בעיקול, ומדוע יש להוסיף ולהורות גם על "תפיסה" של הרכוש, כפי שנקבע במפורש בסעיף 194 בפקודה. בהעדר בקשה מפורשת ומבוארת לא מצאתי כל מקום להורות על תפיסת הרכב, ועל כן ניתן בהחלטתי צו עיקול בלבד.
54. אף שלא ניתן צו תפיסה, משעוקל הרכב בעודו מוחזק על ידי מס ערך מוסף, אינני רואה כיצד רשאי היה מנהל מס ערך מוסף להחזירו למשיב, הואיל ומטרת צו העיקול היא להקפיא את המצב הקיים, ולמנוע כל פעולה שיש בה כדי לסכל את גביית המס בבוא היום, אם וכאשר יהפוך חוב המס לחוב סופי. בשל כך, מן הסתם, דרש מנהל מע"מ מהמשיב לפנות לבית משפט בבקשה להסרת העיקול כתנאי לשחרור הרכב.
55. הכרעה במחלוקת שבין הצדדים באשר לשחרורו של הרכב, טעונה איזון בין האינטרסים השונים הרלוונטיים לענייננו: מצד אחד אינטרס פקיד השומה (המייצג את אינטרס הציבור) להבטיח את האפשרות לגביית חוב המס ככל שחוב המס יהפוך לסופי, ומנגד אינטרס המשיב לשימוש בקניינו, בשעה שהחוב שנוי במחלוקת, במיוחד שעה שמדובר ברכב חדש, אשר ערכו יורד בהתמדה, כפי שניתן היה ללמוד מטעונו הצדדים.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

56. כזכור מסורה לבית המשפט הסמכות להורות על תפיסת הרכוש, ככל שאין די בעיקול הרכוש, אף שמדובר בסעד קיצוני, שאינו קיים בתקנות סדר הדין האזרחי. יחד עם זאת, מדובר בסעד חריג, ויש לשקול את מתן צו התפיסה בזהירות יתרה, תוך מתן משקל מתאים גם לפגיעה האפשרית בנישום, בקניינו וזכויותיו.

57. גם לעניין צווי עיקול, יש לאמץ את הזהירות הנהוגה במתן צו עיקול זמני, שבגדרה שוקל בית המשפט, לצד ההכבדה על ביצוע פסק הדין, גם את זכות הקניין החוקתית של הנתבע, (ראו א' גורן, שם, עמ' 921), וכנגזרת לכך, גם את עקרון ההמרה, היינו האפשרות ל"המרת עיקול" או ל"המרת תפיסה".

58. אמות מידה אלו נשקלו על ידי בית המשפט העליון, הן בפרשת אבו לטיף והן בפרשת בלולו. בפרשת אבו לטיף התייחס כב' השופט נ' סולברג בדונו במאזן הנוחות למבחן ה'פגיעה במשיבים' וציין כי באותו עניין-

העיקול נעשה ברישום. המכוניות ממילא אינן רשומות על-שם של המבקשים אלא על שם בעלים אחרים, שאין חולק כי אינם הבעלים האמיתיים שלהן. למבקשים נתונה אפשרות השימוש במכוניות. החשש מפני קושי בגביית מס מהמבקשים אשר לכאורה הצהירו כלפי הרשויות הצהרות בלתי נכונות הוא רב, והפגיעה במבקשים אינה עולה על הנדרש. גם עיקול הכספים אינו פוגע במבקשים יתר על המידה. כפי שציין בית המשפט המחוזי, הכספים המעוקלים של לטיף ובדיעה נמצאים ממילא בשלב זה בידי משטרת ישראל לאור ההליכים הפליליים המתנהלים נגדם, ולגבי התכשיטים שעוקלו, פתוחה בפניהם הדרך להגיש בקשה חדשה לגבי השימוש בהם.

59. כב' הנשיאה א' חיות התייחסה אף היא למאזן הנוחות ולפגיעה בנישומים בפרשת בלולו, וציינה כי -

בצדק קבע בית המשפט המחוזי כי הסרת העיקולים עשויה להכביד ואף לסכל את גבייתו. מנגד נתונה למבקשים אפשרות השימוש בנכסים שכן מדובר בעיקולים נעשו ברישום בלבד (השוו: עניין אבו לטיף, פסקה 11) והעיקולים על חשבונות הבנק של המבקשים הוסרו, בהסכמה. זאת ועוד - כפי שצוין בפסק הדין, פתוחה בפני המבקשים הדרך להגיש בקשה להחרגת נכס מצווי העיקול ככל שיחפצו בכך או לעתור להמרתו בערובה מתאימה (השוו: רע"א 7629/01 טולדנו נ' פקיד השומה נצרת

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני : מספר תיק חיצוני

1 מאזן הנוחות נוטה, אפוא, לטובת המשיבה ודי בכך על מנת

2 לדחות את הבקשה.

3 60. אשר לצו התפיסה, אף שהשיקולים למתן צו תפיסה על פי סעיף 194 בפקודה אינם
4 זהים לשיקולים במתן צו תפיסה בהליך הפלילי, בין היתר בשל הנטלים השונים בכל
5 אחד מההליכים, (ועל כן עצם הטענה שבהליך הפלילי נקבע שיש לשחרר את התפוסים,
6 או עצם הטענה שהרכב תפוס למעלה ל- 180 ימים, אינה מלמדת על כך שיש להימנע
7 ממתן צו תפיסה בהליך מכוח סעיף 194, או שיש בכך כדי להצדיק את שחרורו), לאור
8 הדמיון בין הצווים אין מניעה מללמוד ולהקיש מאמות המידה שנקבעו לעניין צווי
9 תפיסה בהליך הפלילי גם לענייננו.

10 61. כפי שנקבע בבש"פ 6529/10 מגידש ואח' נ' מ"י (מיום 21.9.10) -

11 למרות האפקטיביות הגלומה באמצעי של תפיסת רכוש בשלב הביניים,
12 בית משפט זה הביע את עמדתו בעבר פעמים רבות כי נוכח אופיו
13 הדרסטי, והפגיעה הקניינית הממושכת הכרוכה בו בנאשם שטרם
14 הוכרע דינו, ניתן לבכר אמצעי זה רק באין חלופה פוגענית פחות
15 המגשימה את תכליתו. לשון אחר: בבוחנו את האפשרות להוציא צו
16 זמני, שומה על בית המשפט לבחור באמצעי שלצד הגשמתו את התכלית
17 שלשמו ננקט, פגיעתו הקניינית בבעל הרכוש מינימאלית והוא מאזן ככל
18 שניתן בין האינטרס הציבורי שבהבטחת החילוט לאינטרס הפרט
19 בקניינו...

20 הצדדים חלוקים בשאלה האם ניתן היה להסתפק בתנאים נוקשים
21 פחות מאלו שנקבעו על-ידי בית משפט קמא, להבטחת החילוט.
22 ההכרעה בשאלה זו הינה פועל יוצא של איזון בין שיקולים שונים: מן
23 הצד האחד, זכותם של העוררים שטרם הורשעו בדין... לקניינם,
24 השאיפה לקבוע ערבות סבירה שלא תסכל את השבת כלי הרכב לחזקת
25 העוררים והרצון לבחור באמצעי שפגיעתו בעוררים פחותה. מן הצד
26 השני, השאיפה ליתן סעד זמני אפקטיבי שיבטיח את מימוש החילוט
27 אם יורשעו העוררים, ישמר את ערך הנכסים התפוסים וימנע את
28 הברחתם.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

62. פקיד השומה בבקשתו לעיון מחדש הציע אכן כחלופה לצו תפיסה, את שחרור הרכב בתמורה להפקדת ערובה משמעותית, בעוד שהמשיב התנגד להפקדה של סכום נוסף מעבר לסכום שעוקל.

63. אף שככלל אין מניעה מלהורות על תפיסת רכוש, כפי שנקבע במפורש בסעיף 194 בפקודה, ואף שאין כל מניעה מלקבוע, במקרים המתאימים, "המרת עיקול" או "המרת תפיסה", באמצעות התניית השחרור בערובה, **לאחר בחינת כלל השיקולים הרלוונטיים לענייננו מצאתי כי האיזון הנאות מוביל לשחרור הרכב לידי המשיב, וזאת בכפוף לרישום עיקול לטובת פקיד השומה במשרד הרישוי, ולרישום משכון לטובת פקיד השומה על פוליסת הביטוח של הרכב, מבלי להורות על הפקדת ערובה נוספת.**

64. בראש ובראשונה יש לשקול את גובה החוב. המס לתשלום על פי השומה שנקבעה הוא בסך של **665,538 ₪**. השומה היא אמנם שומה סבירה לכאורה, ואולם היא מבוססת על השערות וממוצעים, ואין להוציא מכלל אפשרות שלאחר שמיעת טענות המשיב יפחת סכומה. לצדה הוצאה כאמור שומה חלופית שמרנית יותר, וסוכם המס על פיה אינו עולה על **462,723 ₪**.

65. לטובת פקיד השומה מעוקל סכום כסף בסך של למעלה מ- **518,000 ₪**, סכום קרוב לממוצע בין שתי השומות, ויש להביא זאת בחשבון. לא מדובר בענייני בהבטחת גביית המס באמצעות הרכבים בלבד, אלא גם באמצעות כסף מזומן המעוקל לטובת פקיד השומה, שסכומו הוא בגובה חלק נכבד מהחוב. זאת ועוד. מבחינת מאזן הנוחות וההכבדה, יש לשקול כנגד החשש לסיכול גביית המס את הפגיעה במשיב הכרוכה בעיקול הרכב, והותרתו בידי מנהל מס ערך מוסף. הפגיעה הצפויה במשיב היא לא רק בשל ירידת ערך משמעותית של הרכב, אלא בעיקר בשל הפגיעה באפשרותו של המשיב לעשות ברכב שימוש.

66. בנסיבות הקיימות, בשים לב להיקף החוב על פי השומות, לסכום הכסף המעוקל בידי משטרת ישראל, והעובדה שגם לעיקול ולמשכון ישנה משמעות להבטחת גביית החוב, מצאתי שניתן להמיר את העיקול של הרכב בפועל בעיקול ברישום, ולהורות על שחרור הרכב, בכפוף לרישום עיקול לטובת פקיד השומה במשרד הרישוי, ומשכון לטובתו על ביטוח הרכב.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 18-10-20871 פקיד שומה באר שבע נ' אל עלאיין

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

סיכום

67. אשר על כן, כיוון שמצאתי שיש הצדקה למתן צווים על פי סעיף 194 לפקודה, נוכח סבירות השומה, ונוכח קיומו של חשש ממשי לסיכול גביית המס, או להכבדה ממשית על גבייתו, יעמוד בעינו צו העיקול שהוטל מכוח סעיף 194 בפקודה על סכום הכסף שנתפס, בסך של 518,065 ₪, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין.

68. יחד עם זאת, לשם האיזון הנאות אני מורה על ביטול העיקול על הרכב התפוס בידי מע"מ, ועל החזרתו למשיב, וזאת בכפוף לרישום עיקול על הרכב במשרד הרישוי לטובת פקיד השומה, ורישום שעבוד לטובתו על ביטוח הרכב.

69. בנסיבות העניין, כל צד יישא בהוצאותיו.

ניתנה היום, כ"ג טבת תשע"ט, 31 דצמבר 2018, בהעדר הצדדים.

יעל ייטב, שופטת